

FEBRUÁROVÉ LEGISLAČÍNO 2023

27.02.2023

www.lepsiezakony.sk

Prehľad legislatívnych zmien prijatých počas 83. schôdze NR SR s vplyvom na podnikateľské prostredie

83. schôdza Národnej rady Slovenskej republiky (01.02.2023 – 17.02.2023) priniesla viacero novínok a zmien vzťahujúcich sa na podnikateľské prostredie, vrátane malých a stredných podnikov. V tomto článku Vám prinášame tie najvýznamnejšie zmeny, o ktorých by ste mali určite vedieť.

1. Súdny exekútor môže uložiť PO peňažnú pokutu priamo

- ⇒ *Zákon č. 48/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov*
- ⇒ **Účinnosť od 01.04.2023**

Bola prijatá novela Exekučného poriadku, ktorá **zavádza štyri základné donucovacie opatrenia**, a to:

- peňažnú pokutu,
- zadržanie vodičského preukazu,
- zadržanie osvedčenia o evidencii vozidla,
- použitie technických prostriedkov brániacich užívaniu veci.

Peňažnú pokutu ako donucovacie opatrenie môže po novom uložiť priamo súdny exekútor **právnickej osobe do 1 000 eur** a pri opakovanom uložení peňažnej pokuty, **najviac v súhrne 30 000 eur**.

Súdny exekútor môže podať aj návrh na uloženie donucovacieho opatrenia súdu, ak uloženie donucovacieho opatrenia priamo súdnym exekútorom nevedlo k splneniu dotknutej povinnosti alebo je zrejmé, že takéto opatrenie nebude postačujúce. Súd môže na návrh exekútora uložiť peňažnú pokutu právnickej osobe **až do výšky 10 % jej ročného obratu za predchádzajúce účtovné obdobie**, ak nie je možné zistiť ročný obrat, **najviac v súhrne 50 000 eur**.

Do maximálnej výšky peňažnej pokuty uloženej súdom **sa započítava** aj peňažná pokuta uložená súdnym exekútorom (ak bola uložená) za rovnaké porušenie dotknutej povinnosti.

Donucovacie opatrenia v podobe zadržania vodičského preukazu, použitia technických prostriedkov brániacich užívaniu veci alebo zadržanie osvedčenia o evidencii vozidla môže exekútor uložiť až v prípade, ak uloženie peňažnej pokuty nevedlo k splneniu dotknutej povinnosti. **Toto pravidlo sa však nepoužije, ak pôjde o exekúciu na vymoženie pohľadávky na výživnom.**

2. Zrušujú sa koncesionárske poplatky

- ⇒ *Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 532/2010 o Rozhlase a televízii Slovenska v znení neskorších predpisov*
- ⇒ **Účinnosť od 01.07.2023**

Prijatím pozmeňujúceho návrhu sa novelizuje aj zákon o Rozhlase a televízii Slovenska, t. j. zrušujú sa koncesionárske poplatky občanov a **nahrádzajú sa nárokovateľným príspevkom zo štátneho rozpočtu v zákonom stanovenej výške**, ktorý sa bude každoročne valorizovať o výšku inflácie.

3. Mení sa spôsob výpočtu registračného poplatku za motorové vozidlo

- ⇒ *Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov*
- ⇒ **Účinnosť od 01.04.2023**

Prijatím pozmeňujúceho návrhu k návrhu zákona o dani z osobitnej stavby sa novelizuje aj zákon o správnych poplatkoch - **mení sa spôsob výpočtu registračného poplatku za motorové vozidlo**, a to tak, že do výpočtu sa zavádza parameter ekologickej prevádzky vozidla.

Prijatou novelou sa sleduje **zvýhodnenie novších vozidiel**, ktoré nemajú taký negatívny vplyv na životné prostredie ako staršie vozidlá. **Cieľom novely je aj motivácia občanov ku kúpe ekologickejších vozidiel.**

4. Daňovým výdavkom sa stávajú aj výdavky vynaložené na prevádzku vlastných materských škôl

- ⇒ *Zákon č. 60/2023 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov*
- ⇒ **Účinnosť od 15.03.2023**

Novelou právnej úpravy **dochádza k rozšíreniu okruhu zákonom uznateľných daňových výdavkov o výdavky vynaložené na prevádzku vlastných materských škôl a zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.**

V súčasnosti, keď podnikom chýbajú pracovné sily, je ťažké začleniť matky malých detí do pracovného procesu, pretože tieto matky majú problém umiestniť svoje deti do materských škôl a zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa.

Jedným zo spôsobov ako by však zamestnávateľia mohli byť štátom motivovaní sami z vlastných súkromných zdrojov takéto typy zariadení (podnikové materské školy a jasle) vytvárať, sú daňové nástroje.

5. Zavádzajú sa viaceré zmeny v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie

- ⇒ *Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov*
- ⇒ **Účinnosť od 01.04.2023**

Bola prijatá novela zákona, ktorá **zavádza zmeny za účelom zrýchlenia konania posudzovania vplyvov na životné prostredie.**

Novela zahŕňa najmä tieto zmeny:

- zavádza sa povinnosť pre správne orgány **neprihliadať na pripomienky dotknutej verejnosti, ak sú zjavne nedôvodné,**
- **sprešňujú sa povinné náležitosti zámeru navrhovanej činnosti.** Pokiaľ sa nejedná o líniovú stavbu, stačí, ak zámer obsahuje len nulový variant a jeden variant navrhovanej činnosti, bez ďalších alternatív,

- zavádza sa možnosť príslušných orgánov neprihliadať na stanoviská, resp. pripomienky k zámeru navrhovanej činnosti, oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti a rozsahu hodnotenia doručené po zákonom stanovených lehotách,
- **zavádza sa povinnosť dotknutých orgánov uplatňovať pripomienky k zámeru navrhovanej činnosti**, k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti a k správe o hodnotení **len v rozsahu svojej pôsobnosti**,
- zavádza sa možnosť neprihliadať v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti na odôvodnené písomné stanoviská a pripomienky, o ktorých už bolo rozhodnuté v konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,
- **menia sa povinné náležitosti rozhodnutia povoľujúceho orgánu**. Explicitne sa špecifikuje, že rozhodnutie bude po novom musieť obsahovať podmienky, ktoré určil príslušný orgán v rozhodnutí vydanom v zisťovacom konaní alebo v záverečnom stanovisku,
- umožňuje sa vykonávať prerokovania o rozsahu hodnotenia alebo konzultácií počas mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 aj za fyzickej účasti, ak sú dodržané opatrenia nariadené Úradom verejného zdravotníctva,
- **umožňuje sa príslušnému orgánu zmeniť spracovateľa odborného posudku na základe písomného odôvodnenia navrhovateľa navrhovanej činnosti**,
- zjednodušuje sa konanie o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie v prípade, ak sa koná na základe vydania odborného stanoviska štátneho orgánu ochrany prírody a krajiny. **Konanie prejde po novom priamo do fázy prerokovania a určenia rozsahu hodnotenia, čím sa preskočí fáza predloženia zámeru.**

6. Ustanovuje sa oznamovacia povinnosť pre dovozcov produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby

⇒ *Zákon č. 58/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 282/2020 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 350/2020 Z. z.*

⇒ **Účinnosť od 01.04.2023**

Bola prijatá novela zákona, ktorá **zabezpečuje implementáciu predpisov EÚ** o výkone úradnej kontroly zásielok produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby alebo produktov z konverzie z tretích krajín na hraničných kontrolných staniciach alebo v kontrolných miestach SR vykonávanej kontrolným ústavom.

- **Rozširuje sa právomoc kontrolného ústavu** vykonávať úradné kontroly v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby.
- Ustanovuje sa **povinnosť prevádzkovateľa vopred informovať kontrolný ústav o dovoze produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby z tretích krajín** písomne v listinnej podobe alebo elektronickej podobe **najneskôr dva pracovné dni pred dovozom**. V informácii je povinný uviesť pôvod, druh, množstvo, dátum a miesto dovozu produktu ekologickej poľnohospodárskej výroby alebo produktu z konverzie z tretej krajiny.
- **Inšpekčná organizácia** môže prevádzkovateľovi pri zistení neplnenia podmienok ekologickej poľnohospodárskej výroby pri úradnej kontrole ukladať, meniť a rušiť opatrenia, ktorými ju poverí kontrolný ústav.

Novelou zákona sa taktiež **vypúšťa vstupné preverenie** pre prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby.

7. Zavádza sa možnosť realizovať odbornú skúšku patentového zástupcu on-line formou

- ⇒ Zákon č. 55/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 344/2004 Z. z. o patentových zástupcoch, o zmene zákona č. 444/2002 Z. z. o dizajnoch, zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach, zákona č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- ⇒ **Účinnosť od 01.04.2023**

Cieľom novely zákona je modernizácia právnej úpravy v oblasti priemyselného vlastníctva a jej prispôbenie súčasným spoločenským podmienkam a moderným trendom v správnych konaniach. Doplnenie zákona o patentových zástupcoch **zavádza možnosť realizovať odbornú skúšku patentového zástupcu dištančnou on-line formou**, ktorú súčasná právna úprava neumožňovala a je reakciou na nedávnu skúsenosť s pandemickou situáciou.

Doplnenie zákona o úžitkových vzoroch má zase za cieľ **urýchliť konanie o zápise úžitkového vzoru aktívnym prístupom prihlasovateľa**. Právo prihlasovateľa požiadať o odklad zverejnenia prihlášky v lehote troch mesiacov odo dňa podania prihlášky zostáva zachované, avšak právna úprava sa dopĺňa o **možnosť vzdať sa práva na podanie žiadosti o odklad zverejnenia prihlášky, čoho dôsledkom môže v takýchto prípadoch byť skoršie zverejnenie prihlášky úžitkového vzoru, a teda aj skorší zápis úžitkového vzoru do registra**.

8. Akreditované osoby majú povinnosť podávať žiadosti cez informačný systém SNAS

- ⇒ Zákon č. 53/2023 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody
- ⇒ **Účinnosť od 01.04.2023**

Bol prijatý nový zákon, na základe ktorého dochádza k **zavedeniu povinnosti pre žiadateľov a akreditované osoby podávať žiadosť o akreditačné služby a iné služby Slovenskej národnej akreditačnej služby (SNAS) prostredníctvom informačného systému SNAS**. Informačný systém SNAS slúži taktiež na komunikáciu medzi SNAS a subjektom, ktorý sa zaregistroval do informačného systému alebo akreditovanou osobou.

Akreditovaná osoba má aj informačné povinnosti vo vzťahu k SNAS a to nasledovné:

- akreditovaná osoba je povinná bezodkladne informovať SNAS o každej zmene organizačnej zložky, ktorá má vykonávať činnosť akreditovanej osoby,
- akreditovaná osoba, ktorá nie je právnickou osobou, ktorej údaje sa zapisujú do Registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci je povinná bezodkladne informovať SNAS o každej zmene údajov o obchodnom mene a mieste podnikania akreditovanej osoby, ak ide o fyzickú osobu - podnikateľa alebo obchodného mena a sídla akreditovanej osoby, ak ide o právnickú osobu a zmene identifikačného čísla organizácie. SNAS vyhodnotí vplyv týchto zmien na akreditovanú činnosť,
- medzi povinnosťami akreditovanej osoby patrí aj povinnosť používať odkazy na udelenú akreditáciu a povinnosť používať akreditačnú značku SNAS na svojich dokumentoch a v obchodných vzťahoch všeobecne.

9. Zjednodušuje sa proces povoľovania revitalizácie vodných tokov

- ⇒ *Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov*
- ⇒ **Účinnosť od 01.05.2023**

Bola prijatá novela zákona, ktorá **zjednodušuje proces povoľovania revitalizácie vodných tokov** a zároveň sa špecifikujú náležitosti ohlásenia uskutočnenia revitalizácie vodného toku.

Ak sa revitalizáciou nezriaďuje nová vodná stavba, postačuje na uskutočnenie revitalizácie ohlásenie orgánu štátnej vodnej správy.

Vzhľadom k tomu, že revitalizácia sa uskutočňuje vo vodnom toku, je potrebné, aby sa k jej uskutočneniu vyjadril aj správca vodného toku, a aby stanovisko správcu vodného toku bolo pre orgán štátnej vodnej správy záväzným. Rovnako je potrebné získať aj stanovisko Ministerstva dopravy a výstavby SR, ak sa revitalizácia uskutočňuje na vodnom toku, ktorý je sledovanou vodnou cestou alebo výhľadovo sledovanou vodnou cestou.

Ak ohlásenie uskutočnenia revitalizácie nespĺní zákonné podmienky, orgán štátnej vodnej správy určí, že revitalizáciu vodného toku možno uskutočniť len na základe povolenia.

10. Bol prijatý nový zákon o ochrane ovzdušia

- ⇒ *Zákon o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov*
- ⇒ **Účinnosť od 01.07.2023**

Bol schválený úplne **nový zákon o ochrane ovzdušia**, ktorý spolu so svojimi vykonávacími predpismi transponuje až 11 smerníc Európskej únie do slovenského právneho poriadku a poskytuje tak **komplexnú právnu úpravu na úseku ochrany ovzdušia.**

Prijatým zákonom o ochrane ovzdušia:

- **sa zavádza osobitné povoľovanie stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia**, v ktorom budú určené rozhodujúce podmienky prevádzky zdroja vrátane emisných limitov,
- **sa ustanovuje regulácia vybraných osobitných činností**, ak sú vykonávané samostatne a nie sú spojené so stacionárnym zdrojom (takéto činnosti nebudú potrebovať individuálne povolenie),
- **budú posilnené kompetencie samospráv na regionálnej a miestnej úrovni**, vrátane možnosti vypracovania miestnych programov starostlivosti o kvalitu ovzdušia (obce budú mať právomoc všeobecne záväzným nariadením obmedziť prevádzkovanie vybraných malých zdrojov znečisťovania ovzdušia, zakázať vybrané osobitné činnosti na svojom území, napríklad domáce údenie uprostred obce alebo prijať rôzne opatrenia na obmedzenie cestnej dopravy),
- **sa zavádzajú pravidelné kontroly malých spaľovacích zariadení na tuhé palivá a kvapalné palivá**, ktoré budú vykonávať osoby s odbornou spôsobilosťou (okrem periodickej kontroly budú vykonávané aj kontroly obcou a inšpekciou na základe podnetu spojené s odobraním vzorky popola alebo steru z komína na analýzu, pričom porušenie zákazu spaľovania odpadov fyzickou osobou bude riešené ako priestupok).

CENTRUM **LEPŠEJ** REGULÁCIE

LEPŠIE ZÁKONY PRE PODNIKATEĽOV

Kontaktné údaje:

Slovak Business Agency
Centrum lepšej regulácie (CLR)
Karadžičova 2
Twin City A
811 09 Bratislava

clr@sagency.sk
02/203 63 193
02/203 63 293